

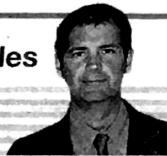
El control i la gestió del sistema de salut

Apoderar la sanitat

Està bé pensar en els pacients, però potser haurem de plantejar alguna cosa per als professionals

ORIOL

Solà-Morales

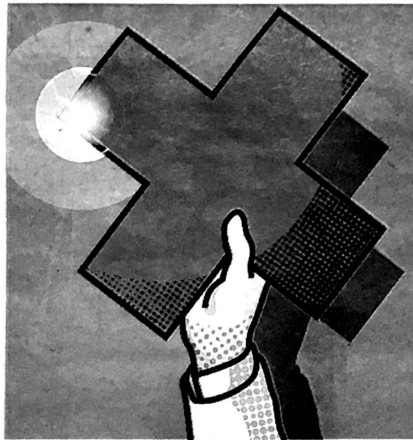

Una setmana passada vam assistir a un debat al Parlament sobre l'emergència social. Es va parlar d'energia, de vivenda, i lògicament de salut. Bones paraules en absència de pressupostos. No hi ha discussió a l'hora de reconèixer que hi ha una creixent pressió sobre la sanitat. Els últims temps no han fet més que augmentar aquesta sensació, i a això li podríem trobar moltes explicacions. Per una banda, el públic, la societat en general ha augmentat els seus requisits al sistema de salut, possiblement empès per unes expectatives legítimes creades a partir de la comunicació dels avanços en investigació i la seva potencial translació a la pràctica assistencial en la salut. Seria bo en aquest sentit recordar que cada vegada és més difícil aconseguir millores significatives en l'assistència sanitària una vegada les principals millores semblen haver-se obtingut (control de malalties infeccioses, millora de les tècniques anestèsiques i quirúrgiques...). Per un altre costat la pressió financera, que podríem quantificar en reduccions dels pressupostos, s'ha traduït també en un accés matisat o restringit a algunes prestacions, a contenció salarial i a un creixent escritini en cada euro gastat.

En aquestes circumstàncies, ¿què podem proposar al professional de la salut? ¿Què podem oferir als professionals que estan entre l'espasa i la paret? Està molt bé pensar en els pacients (i s'ha de fer), però potser haurem de plantejar també alguna cosa nova per als professionals, ¿no?

Permetin-me proposar dues coses simples. En primer lloc, apoderar els professionals perquè prenguin decisions. Apoderar-se perquè prenguin consciència del valor de la seva decisió en el resultat final del procés.

I AIXÒ EN CAP cas significa que les decisions tant assistencials com administratives es puguin prendre al lliure albir. S'ha de potenciar una presa de decisions explícita i informada. Qualsevol cosa que decidim ha de ser sobre la base de la informació contrastada i precisa, i un raonament explícit. És necessari establir criteris amb els quals prendrem decisions, i estar preparat per justificar una vegada i una altra les nostres decisions. En cas que la decisió sigui errònia, tindrem els mitjans per entendre per què ens hem equivocat, i això ens posarà en el camí de millora. Més enllà de la perspectiva del cost, s'haurà de justificar quins són els arguments en els camps de l'eficàcia i la seguretat, però també serà

MIRTA ARIGORIA

necessari incorporar una perspectiva social, una visió macroeconòmica i l'anàlisi del marc organitzatiu del sistema de salut.

En segon lloc hi ha d'haver transparència. No hi ha res que posi més pressió que la idea de ser examinat pels companys. Dades obertes, avaluacions per tercers... són bones pràctiques de salut que reforcen la idea de passar comptes de forma contínua. La transparència no s'obté mitjançant lleis o publicacions en portals corporatius. És una actitud que demostra confiança en un mateix i en els seus. Transparència és defensar les dades que un presenta i, per tant, co-neix i vàlida. També és l'ús d'aquestes dades no per assenyalar amb el dit, sinó com a incentiu prepositiu i constructiu per iniciar processos de millora, per poder assegurar amb els teus semblants i ajustar

processos, mesurar i millorar resultats. Transparència és, sobretot, ser capaç de dir «aquí no fem bé les coses, ho sabem i treballem per millorar-ho».

Si som capaços d'implementar totes dues, podem reduir la pressió sobre els professionals, que llavors tindrien més capacitat de decisió que la mera aplicació de les recomanacions del sistema. Encara hi ha marge de millora, que no es podrà formular a nivell macro. El context només es pot resoldre a un nivell micro, i això només pot ser realitzat per professionals de la salut que estiguin apoderats, que decideixin sota la seva responsabilitat, amb base en criteris explícits i en la rendició de comptes transparent.

EL SISTEMA sanitari està pensat des de la malaltia i per als pacients, però necessita els professionals. Uns professionals als quals progressivament els han reduït la capacitat de decisió en benefici de la suposada eficiència, però correm el risc que a mig termini els professionals ens repliquin que ells només apliquen consignes i executen plans, sense capacitat per influir en la seva implementació contextual. Serà a partir dels resultats i els criteris que sustenten les seves decisions que se'ls haurà de jutjar, i si aquests s'obtenen de manera innovadora benvinguts siguin. ¿Bones paraules en absència de pressupostos? ≡

Director de la consultora HITT (Health Innovation for Technology Transfer)

saber que jo tinc 6.800 leucòcits, i que segons els mètode de potenciomètria indirecta el resultat de l'anàlisi és de 140,00.

Tinc la impressió que els metges cada vegada són més exigents: no fa pas tant, tenir 20 o 40 de tensió arterial màxima era considerat magnífic, però ara ja es fa una promoció publicitària perquè els ciutadans no passin dels 20.

Però torno a la punxadeta de la pell. ¡Quina meravella, la pell! Sóc un admirador d'alguns animals pel seu color; la pell dels tigris,

Si escollim formes i colors per ornamentar la nostra pell, el caqui per contra és el del combat

per exemple, d'uns matisats colors marronosos, la dels clàssics pingüins, amb negres i blancs, la de les serps, que sembla que transportin un puzzle, el negre de les closques dels musclos, que amaguen un groc... El verd dels pèsols tendres.

Els humans no tenim un sol color per identificar-nos com a humans, i no es tracta només d'una qüestió de races. Som una espècie que inventa colors diferents per cobrir-se, proteccions artificials dels cos adequades al fred i a la calor. I més llibertat encara. Triem les formes i els colors per ornamentar la nostra pell.

Però també, i això ja no és tan bonic, hem descobert que podem agredir els altres membres de la nostra espècie incorporant a la nostra pell cuirasses bèl·liques i vestuaris artificials sobre la nostra pell. Unes poderoses i destructives urpes tecnològiques que destrossen i maten els adversaris. Cain no va necessitar cap arma sofisticada per matar Abel. Ni cap uniforme bèl·lic.

Reconec que hem inventat un color. El caqui, com a color de combat. ≡